

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28.05.2025

Barış BEKTAŞ

Konya Milletvekili

Konya, Ankara ve Aksaray il sınırlarının kesişim noktasında yer alan ve Türkiye'nin ikinci büyük gölü olan Tuz Gölü, 1987-1990 yıllarında yaklaşık 93 bin hektarlık suyla kaplı alanıyla 130 bin futbol sahasına eş değer büyüklükteyken, bugün yalnızca 9.200 hektarlık kısmı suyla kaplıdır. Bu da gölün %90 oranında küçüldüğünü ve kelimenin tam anlamıyla yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını göstermektedir. Söz konusu çöküş, yalnızca doğanın kendi döngüsüne bırakılabilecek bir süreç değil, yıllardır iktidarın göz göre göre uyguladığı yanlış çevre, tarım ve su politikalarının bir sonucudur.

Göl, uluslararası öneme sahip sulak alan statüsüne sahip olmasına rağmen, bugün bilim insanlarının ve çevre örgütlerinin yıllardır yaptığı uyarılar iktidar tarafından dikkate alınmamış, plansız ve denetimsiz uygulamalar sonucu bu değerli ekosistem adım adım çöküşe itilmiştir. Küresel ısınmanın etkileri, yağış azlığı ve yer altı su kaynaklarının kontrolsüz şekilde kullanılması bu süreci hızlandırırken, bir diğer önemli etken ise gölden ticari amaçla yoğun şekilde tuz çıkarılmasıdır.

Tuz Gölü'nde tuz üretimi kamu eliyle değil, özel sektör aracılığıyla yapılmakta; göl tabanında kazılar, genişletmeler, buharlaştırma havuzları gibi yöntemlerle ekosistem doğrudan tahrip edilmektedir. Bu faaliyetler yalnızca göl yüzeyini küçültmekle kalmayıp, gölde üreyen flamingolar başta olmak üzere binlerce kuş türünün yaşam alanlarını da yok etmektedir.

Bu noktada doğrudan kamu yararını gözetmesi gereken kamu otoritesinin, yıllardır Tuz Gölü'nde yürütülen sanayi faaliyetlerine göz yumması, su kaynaklarını etkin biçimde yönetmemesi ve iklim krizine karşı somut bir eylem planı sunmaması kabul edilemez bir ihmaldir. Bugün geldiğimiz noktada artık Tuz Gölü'nün değil, gölden geriye kalabilecek son yaşam izlerinin mücadelesi verilmektedir.

Bu bağlamda;

1. 1987-1990 yıllarında 93 bin hektar olan su yüzeyinin 2024 yılı itibarıyla 9 bin 200 hektara düşmesinin temel nedenleri Bakanlığınızca nasıl analiz edilmiştir? Bu daralma karşısında bugüne dek hangi önlemler alınmıştır?
2. Göl havzasındaki suyun büyük bölümünü kaybetmiş olmasının canlı yaşamı ve mikroklima üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış veya yaptırılmış bilimsel bir ekolojik değerlendirme raporu var mıdır?
3. Tuz Gölü'nden yapılan tuz üretiminin ekosistem üzerindeki etkileri nelerdir? Özel şirketlerin bu alandaki faaliyetleri hangi denetim süreçlerine tabidir?
4. Gölden tuz çıkarılması sürecinde oluşturulan buharlaştırma havuzları, yüzey bozulmaları ve drenaj sistemlerinin gölün doğal yapısına verdiği zararın boyutu nedir? Bu faaliyetlere yönelik çevresel etki değerlendirme (ÇED) süreçleri ne zaman ve hangi şirketler için uygulanmıştır?
5. Tuz üretim faaliyetleri, göl çevresindeki kuş türlerinin üreme, beslenme ve göç yolları üzerinde nasıl bir tehdit oluşturmaktadır? Bu konuda Bakanlığınızın yürüttüğü bir koruma ya da sınırlama programı var mıdır?
6. Tuz Gölü havzasındaki yer altı sularının çekilmesi ve düşen yer altı su seviyesi ile ilgili olarak Bakanlığınız son 10 yılda kaç ölçüm yapmış, bu ölçümlerin sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
7. Tuz Gölü'nde görülen bu çevresel yıkım, iktidarın çevre politikalarının bir sonucu olarak değerlendirilmekte midir? Bu yıkımın durdurulması ve geriye döndürülmesi için hazırlanmış bir kriz eylem planı mevcut mudur?
8. Gölün, flamingo başta olmak üzere çeşitli kuş türlerinin üreme alanı olduğu düşünüldüğünde, mevcut koruma statüsü yeterli midir? Yeni bir koruma alanı ilanı ya da göl çevresinde ekolojik restorasyon projesi planlanmakta mıdır?